

Boekverslag De gevarendriehoek (A. F. Th. van der Heijden)

Suzan Hollman

© havovwo.nl (augustus 2002)

Titel : De gevarendriehoek
Schrijver : A.F.Th. van der Heijden

A Beschrijving

1 Titelbeschrijving:

De gevarendriehoek, geschreven door A.F.Th van der Heijden, eerste druk in 1985, Amsterdam.
Uitgeverij: Querido.
Het boek is een onderdeel van de serie: de tandeloze tijd 2.

2 Inhoud:

Het verhaal begint als Albert Egberts nog steeds bij zijn ouderlijke huis in Geldrop verblijft. Als hij zijn natuurfilosofie aan het studeren is, waarbij de driehoeken van Riemann en Lobachevsky aan te pas komen, dwalen zijn gedachten af naar de tijd dat hij in Hulst woonde, een woonwijkje met een driehoekig stuk land. Hier heeft hij van zijn derde tot zijn zesde jaar gewoond. Als hij terugkeert lijkt de driehoek aanzienlijk gekrompen. De spoorbrug is verplaatst waardoor de driehoek is gekrompen en bovendien is de driehoek bezet door een vuilnisbelt. Thuis aangekomen, verandert hij een plattegrond net zo lang tot dat de driehoek, en dus zijn woonwijkje, Hulst, overeenkomt met het beeld in zijn geheugen. Pas dan wordt hij geconfronteerd met zijn verleden. Hij denkt terug aan zijn vriendje, Flix Boezaardt. Hij heeft in die tijd veel wreedheden jegens dieren begaan, zoals een vleermuis in brand steken. Ook houdt hij zich bezig met seksuele spelletjes. Ook komen de herinneringen boven van zijn vader, Albert Egberts, die hij regelmatig uit het café moest halen. Egbert Egberts, de zwager van moeder Egberts, Hannie, is een grote steun voor de familie en vooral voor Hannie, maar als deze een relatie begint met Maya Boezaardt, verwatert hun contact volledig en heeft hij als huisvriend afgedaan. Hannie gaat zelfs niet bij hem langs als hij op zijn sterfbed ligt, maar uiteindelijk gaan ze wel naar de begrafenis. Omstreeks zijn twaalfde levensjaar raakt Albert bevriend met Thjum (Theo Schwantje.) Omdat ze goed met elkaar kunnen opschieten en beiden ook tot de besten van de klas behoren, bereiden ze zich samen voor op de middelbare school. Als ze met voorbereidingen bezig zijn komt het vaak tot situaties, waarin ze zich van hun ontwakende seksualiteit bewust worden. Na enige tijd komt er ook een derde persoon bij, namelijk Flix Boezaardt. Als Albert wordt opgeroepen om in militaire dienst te gaan, weet hij sluw gebruik te maken van zijn homoseksuele puberteitservaringen. Hij maakt gebruik van deze ervaringen en zorgt ervoor dat hij "voorgoed ongeschikt" wordt verklaard. Bij zijn eerste pogingen om meisjes te benaderen geeft hij toe aan de angst voor het onbekende. Hij is niet in staat vrouwen seksueel te bevredigen

Tijdens de begrafenis van Egbert wandelt Albert met zijn moeder over het kerkhof. Ze zien het graf van Jimmy Händel, een vroegere bewoner van Hulst. Hij heeft zelfmoord gepleegd uit liefdesverdriet. Zijn moeder weet hem te vertellen dat zijn dochter, Milly, niet van hem was, maar van Egbert. Albert is erg nieuwsgierig geworden naar het meisje en besluit naar haar op zoek te gaan. Ze woont in Nijmegen en aangezien Thjum er inmiddels is gaan studeren, stelt hij Milly aan Albert voor, wat des te gemakkelijker is nu ze door het huwelijk van Gonna met Schwantje, zijn stiefzusje is geworden. Albert gaat in Nijmegen op zoek naar een kamer. Hij vindt onderdak bij mevrouw Bekkema. Haar man heeft haar verlaten, hij leed aan godsdienstwaanzin en haar zoontje, Ljibbe, is zwaar autistisch. Het jongetje doet hem sterk aan iemand denken, maar hij kan er maar niet opkomen wie deze persoon is. Na een aantal weken zijn Milly en Albert een stel. De relatie is uiteindelijk toch tot mislukken gedoemd, omdat ook Milly hem niet van zijn onmacht kan genezen.

Uiteindelijk ontmoet hij Marieke de Swart. Bij haar verliest hij zijn maagdelijkheid. Toch voelt hij zich hierdoor gekweld. Hij heeft het gevoel alsof hij ontrouw is geworden aan zijn "leven in de breedte" en dat hij overspel heeft gepleegd met het echte leven.

Als hij het lijkje van de overleden Ljibbe ziet, weet hij waar het jongetje hem aan deed denken. Aan hemzelf. Nu het jongetje er niet meer is, beseft hij dat er een fase is afgesloten in zijn leven.

Boekverslag De gevarendriehoek (A. F. Th. van der Heijden)

Suzan Hollman

© havovwo.nl (augustus 2002)

Verdieping

- 3 A** Het verhaal speelt zich op verschillende plaatsen af. Het verhaal begint in Geldrop. Albert Egberts verblijft hier in zijn ouderlijke woning. Hierna vindt het verhaal plaats in het woonwijkje met het driehoekige stuk land, genaamd Hulst. Hier heeft hij van zijn derde tot en met zijn zesde jaar gewoond. Hij zoekt deze plaats weer op, omdat zijn gedachten afdwalen naar deze plaats. Het grootste gedeelte van de Gevarendriehoek vindt plaats in Geldrop en Nijmegen. In Nijmegen studeert hij en heeft hij een kamer. Terwijl hij in Nijmegen studeert, dwalen zijn gedachten af naar zijn geboorteplaats, Geldrop. Het verhaal lijkt zich er dan ook daadwerkelijk af te spelen, omdat hij erg aan zijn herinneringen hecht en er anders mee omgaat dan andere mensen.
- B** Naar mijn mening zijn er twee verschillende functies van ruimten. De eerste is de relatie ruimte en thematiek. In zijn derde tot en met zijn zesde jaar woont Albert in een woonwijkje met een driehoekig stuk land. Ook wel de gevarendriehoek genoemd. Albert voelt zich gevangen in de gevarendriehoek omdat hij er niet buiten mocht komen van zijn moeder en voelt een grote onmacht, wat in zijn studententijd uiteindelijk zal uitmonden in impotentie. Ten tweede is er een symbolische betekenis voor ruimten. Een (roze) driehoek is ook wel een symbool voor homoseksualiteit. Als hij bij de keuringsdienst komt van het leger, laat hij de dokter denken dat hij homoseksueel is. De driehoek zou dus ook symbool kunnen staan voor Albert zelf. De driehoek staat verder ook voor de driehoeksverhouding tussen Albert, Thjum en Flix.
- 4 A** Ik heb er lang over nagedacht, maar naar mijn mening zijn er redelijk veel verschillende gebeurtenissen die moeten en kunnen worden besproken. De te bespreken gebeurtenissen zijn:
- Die keer dat Albert zijn natuurfilosofie aan het leren is. Door de driehoeken van Riemann en Lobachevsky dwalen zijn gedachten af naar het driehoekige stuk land met het woonwijkje, waar hij van zijn derde tot en met zijn zesde jaar heft gewoond. Als hij namelijk geen natuurfilosofie zou hebben gestudeerd, waren deze gedachten er misschien niet geweest, of waren ze naar iets heel anders afgedwaald. Deze herinneringen zijn toch wel een belangrijk begin van een goed, boeiend en lang verhaal.
 - Als Albert een oproep voor het leger krijgt, probeert hij er onderuit te komen. Bij de keuring vertelt hij de dokter dat hij nog nooit een vriendinnetje heeft gehad en dat hij aan impotentie leidt. Zijn homoseksuele puberteitservaringen zorgen ervoor dat de dokter gaat denken dat hij homoseksueel is. Bij de herkeuring wordt hij "voorgoed ongeschikt" verklaard. Het gevolg hiervan is dat hij verstrikt raakt in zijn eigen leugen en geen gemeenschap kan hebben met meisjes.
 - Bij de begrafenis van Egbert Egberts denkt Albert voor het eerst echt aan leven in de breedte. Dit speelt in de rest van het verhaal een grote rol. Op pagina 292 is geschreven: "*Zo te leven...altijd...niet vooruit, op de rails van de aardse tijd, die naar de dood leiden...maar buiten die tijd, op een zijspoor...een leven niet in de lengte, maar in de breedte...*" Hier wordt hij er zich dus het eerst van bewust.
 - Verder komen ze bij de begrafenis het graf tegen van Jimmy Händel. Zijn moeder vertelt hem over de dochter van Jimmy die volgens haar de dochter van Egbert zou zijn. Albert wordt zo nieuwsgierig naar dit meisje, Milly, dat hij haar besluit op te zoeken. Uiteindelijk krijgt hij een relatie met haar en speelt zij, gedurende het verhaal vordert, ook een belangrijke rol in zijn leven.
 - Als Albert, dankzij Milly, aan Nijmegen gekluisterd is, gaat hij op zoek naar een kamer. Al snel komt hij terecht bij mevrouw Bekkema. Ze heeft een autistisch zoontje, Ljibbe. Het jongetje doet hem aan iemand denken, maar hij kan er niet opkomen aan wie. Pas wanneer Ljibbe overleden is en Albert naar hem gaat kijken als hij opgebaard ligt, weet hij ineens aan wie Ljibbe hem deed denken. Aan hemzelf. Op pagina 477 is te lezen: "*Nog even, even nog...ja, nu wist hij aan wie Ljibbe hem had doen denken. Het jongetje was een ongrijpbaar, vluchtig spiegelbeeld geweest, dat hij nu pas, door de roerloosheid van de dood, als zijn eigen portret herkende.*" Als Ljibbe niet was doodgegaan, was Albert er waarschijnlijk nooit achter gekomen aan wie hij hem deed denken. Hij beseft bij het zien van het lijkje dat er een fase is afgesloten in

Boekverslag De gevarendriehoek (A. F. Th. van der Heijden)

Suzan Hollman

© havovwo.nl (augustus 2002)

- zijn leven.
- Als Milly hem verlaat, leert Albert Marike de Swart kennen. Zij probeert hem van zijn “kwaal” af te helpen. Nadat hun eerste vrijages op niets zijn uitgelopen, komt tijdens een bijzondere nacht de omslag. Mevrouw Bekkema’s verloofde staat in de tuin met een bijl op een boom in te hakken, ogenschijnlijk, zonder resultaat. Als de boom het tenslotte toch begeeft, krijgt Albert de slappe lach, waarna hij het meisje krachtig en naar behoren neemt. De held blijkt genezen. Zijn impotentie hoort eindelijk tot het verleden.

B Het thema van het boek is naar mijn mening de onmacht die heerst in Alberts leven. Hij faalt keer op keer weer en niets lukt hem in het leven.

C1 Verhaallaag:

Albert die op het moment dat het verhaal begint, een student is, weet zijn studie niet tot een goed einde te brengen. Op een gegeven moment denkt hij terug aan zijn tijd in Hulst, een woonwijkje met een driehoekig stuk land, waar hij van zijn derde tot zesde jaar heeft gewoond. Hij kan zich vrijwel alleen maar mislukkelingen herinneren. Denk hierbij aan het achterblijven van het uithalen van kattenkwaad op Flix Boezaardt. In zijn studententijd komt hij erachter dat hij impotent is. Hij heeft dit eigenlijk als smoesje gebruikt om niet in dienst te hoeven, maar hij raakt in zijn eigen leugen verstrikt. Later leert hij Milli, zijn stiefzusje, kennen en hij wordt verliefd op haar. Hij wil door haar van zijn impotentie afkomen. Als dit niet lukt, leert hij een ander meisje kennen, Marike. Door haar wordt hij ontmaagd, maar achteraf was hij toch liever het ongeschonden engeltje uit zijn jeugd gebleven. Ook lukt het hem niet zijn vader te verslaan. Hij geeft zich tevergeefs over aan de alcohol, maar niets in het leven lukt, dus dit ook niet.

C2 Thematische laag:

Albert Egberts geeft oorzaken voor zijn lafheid en besluiteloosheid. Hij doet dit door overal een mythe van te maken. Hij bekleedt zijn problemen op een dergelijke manier zodat hij geen stap voorwaarts hoeft te doen. Hij verzint voor al zijn falen mooie termen, zoals “leven in de breedte” en verbergt het door zijn beeldspraak. Zijn vader, het gevaar, probeerde hij te bezwaren met allerlei rituelen om aan de werkelijkheid te ontkomen, het latere “leven in de breedte.” De onmacht die Albert in zijn jeugd voelt en zijn “gevangenschap” in de gevarendriehoek monden in zijn studententijd uit in impotentie. Ook dan weer zoekt Albert naar manieren om eraf te komen en als dat tegen valt, naar manieren om het goed te praten. Alles komt dus uiteindelijk neer op het keer op keer falen van Albert, wat uiteindelijk leidt tot onmacht op alle gebieden.

5 A De vijf belangrijkste motieven zijn: seksuele impotentie, falen op alle gebieden, angst, beklemming oftewel gevangenschap, leven in de breedte. Eventueel zou de zoon- vader relatie en eenzaamheid ook als een motieven kunnen worden gezien.

- **Seksuele impotentie:** zijn eerste ervaringen met het vrijen van meisjes zijn niet erg geslaagd, waardoor hij nogal vlug op het idee komt dat hij impotent is. Later, aan het einde van het boek, blijkt dit toch niet het geval te zijn
- **Falen op alle gebieden:** hoe lang hij ook over de boeken hangt, Albert is niet in staat zijn studie tot een goed einde te brengen. Aanvankelijk studeerde hij psychologie om wat meer gebreken over zijn onderlijf te weten te komen. Aangezien hij er niet veel wijzer van kon worden, is hij in het tweede trimester overgestapt op filosofie. Ook dit blijkt uiteindelijk geen succes. Ook in zijn jeugd hebben mislukkingen vaak de overhand. Hij bleef bijvoorbeeld altijd achter in het uithalen van kattenkwaad op Flix Boezaardt. Hij wilde niet de militaire dienst in, maar de manier waarop hoe hij er onderuit kwam, was ook niet al te fraai te noemen. Hij vertelt de dokter namelijk dat hij nog nooit een vriendinnetje heeft gehad en dat komt omdat hij impotent is. De verhalen die hij vertelt, doen de dokter geloven dat Albert een homo is. Hij moet op herkeuring. Als de psycholoog vraagt wat hij van oorlog vindt, antwoordt hij hierop dat hij dit

Boekverslag De gevarendriehoek (A. F. Th. van der Heijden)

Suzan Hollman

© havovwo.nl

(augustus 2002)

- ziet als een noodzakelijke hygiëne. De dokter denkt hierop dat hij knettergek is en verklaart hem voorgoed ongeschikt. De conclusie die je hieruit kunt trekken is dus dat hij met leugen ervoor heeft gezorgd, dat hij niet door de keuring is gekomen. Verder rekent Albert het zichzelf ook als jeugdzonde aan, dat het nooit tot werkelijke affiniteit met zijn vader zal komen.
- **Angst:** de kindertijd vol angst wordt geconcretiseerd in een beschrijving van de huiselijke omstandigheden van de kleine Albert. Zijn vader, Albert Egberts Sr., is een habituele dronkaard, die er een gewoonte van maakt de kinderen en vooral zijn vrouw onder invloed van de drank met een mes (zijn kniep*) te dreigen, zonder overigens ooit te steken. Die repeterende griezelscène wordt vrij nadrukkelijk aan de basis gelegd van Alberts angsten, als in de puberteit een andere gevarendriehoek hem begint te fascineren. Zijn eerste ervaringen bij het vrijen met meisjes zijn niet erg geslaagd, waardoor hij nogal vlug op het idee komt dat hij impotent is.
 - **Beklemming:** dit motief heeft deels betrekking op de angst van Albert. Hulst, de plaats waar hij van zijn derde tot en met zijn zesde heeft gewoond, is een doodlopend straatje binnen een driehoek die gevormd wordt door een kanaal, straatweg en een spoorbaan, alle drie erg gevaarlijk en verboden te overschrijden voor de kleuter. Hij is dus als het ware gevangen in de driehoek. Naarmate Albert groter wordt, krimpt de driehoek. Eerst wordt de beklemming atmosferisch getekend door de beschrijving van een snikhete dag waarop een varken wordt geslacht. *“Het varken bleef roerloos staan, de flaporen als handjes voor de ogen, alsof het zich zo beter kon concentreren op de laatste gedachte. Tegelijkertijd was het een houding die ondraaglijke schaamte scheen uit te drukken.”* Ook wordt er een paard de dood ingejaagd (omdat deze te weinig plaats heeft om te draaien) en een vleermuis in brand gestoken. Dit beeld van de kindertijd vol angst wordt dus vervolgens geconcretiseerd in hetgeen dat, naar mijn mening, bij angst hoort.
 - **Leven in de breedte:** Albert heeft het verlangen om in de breedte te leven. Door zich zoveel mogelijk dingen tegelijk bewust te zijn wil hij de tijd vertragen. Als alles namelijk tegelijk gebeurt, duurt het gebeuren veel langer, maar ontwikkelt het zich sneller. Doordat Albert leeft in de breedte is hij niet in staat invloed uit te oefenen op zijn eigen leven (dus ook niet op zijn impotentie)
 - **Zoon- vader relatie:** Albert heeft met zijn vader een dubbelzijdige relatie; aan de ene kant haat hij hem om wat hij hem en zijn moeder in zijn jeugd heeft aangedaan. Aan de andere kant wil hij niet dat zijn vader vertrekt, hij houdt zijn moeder tegen wanneer zij wil scheiden. Hij probeert zijn vader te verslaan door zich over te geven aan de alcohol. Maar het lukt hem niet om met zijn vader af te rekenen.
- B** Het thema, de onmacht van Albert, hangt samen met de impotentie van Albert, dat de handeling domineert, maar ook het falen op alle gebieden zorgt ervoor dat Albert een sterk gevoel van onmacht krijgt. Verder zorgt het gevoel van gevangenschap in de driehoek ook tot dergelijke gevoelens van onmacht, omdat hij nergens naar toe gaan buiten de ‘gevarendriehoek.’ Het proberen zich over te geven aan de alcohol, wat uiteindelijk dus ook tot een mislukking leidt. Ook dit vormt een gevoel van onmacht. Uiteindelijk is er uit niets gebleken dat Albert ergens macht op heeft kunnen uitoefenen.
- 6 A** De secundaire literatuur heb ik gevonden in het Kritisch Literatuur lexicon van Literaire werken 51 van augustus 2001 over A.F.Th. van der Heijden, Gevarendriehoek, geschreven door Jaap Goedegebuure.
- B** Het thema onmacht, wordt in de gebruikte secundaire literatuur meerdere malen genoemd. Verder wordt het motief van de seksuele impotentie sterk naar voren gebracht, maar ook het falen op alle gebieden. De mislukkingen in zijn jeugd komen dus ook aan de orde. Tevens het leven in de breedte wordt als een motief omschreven.
- C** De verschillen met mijn opvattingen en de opvattingen van de secundaire literatuur (dus Jaap Goedegebuure) zijn dat hij de thema’s van onmacht *én* feit versus fictie *én* roes bespreekt. Naar mijn mening komt de onmacht van Albert toch wel het sterkste naar voren gedurende het hele verhaal. Verder zijn er niet veel verschillen te vinden. Het enige wat nog bespreekbaar zou kunnen zijn, zijn

Boekverslag De gevarendriehoek (A. F. Th. van der Heijden)

Suzan Hollman

© havovwo.nl (augustus 2002)

de motieven die ik heb toegevoegd, zoals angst en beklemming, maar deze spreken eigenlijk voor zich. Deze zijn duidelijk in het verhaal terug te vinden. Verder worden er door Jaap Goedegebuure nog een aantal kleine motieven besproken zoals die keer dat Albert kennismaat met Ravels *Bolero*. Uiteindelijk blijkt namelijk dat Albert zijn verhaal over Jimmy heeft begeleid door Ravels compositie op de grammofoon af te spelen. Nu lijkt dit allemaal niet van belang, maar als je het boek leest, is het te begrijpen waarom dergelijk motief naar voren wordt gebracht.

Evaluatie

Onderwerp

- A**
1. Het onderwerp spreekt mij erg aan.
 2. Het is een roman en deze boeken spreken mij eigenlijk altijd wel aan. Ik lees zelden andere boeken. En aangezien weinig boeken mij tegenvallen met de onderwerpen die je in een roman kunt verwachten: liefde, relatie, problemen, de dood en dergelijke, lees ik deze graag. De realiteit wordt vaak onder woorden gebracht door middel van een verhaal. In dit verhaal komen de bovenstaande onderwerpen aan bod, maar ook het uitgebreid en goed omschrijven van de gevoelens van de hoofdpersoon komt sterk naar voren. Zo kun je goed inleven in de gedachten en gevoelens van de persoon en dit vind ik dan ook een belangrijk aspect waar een boek aan moet voldoen. Een boek dat aan deze eisen voldoet, kan naar mijn mening een goed boek worden genoemd.
 3. Op pagina 261 wordt het gevoel van Albert omschreven op het moment dat hij overweegt te stoppen met zijn studie: *“Na het aanbreken van de lente begon er sprake te zijn van echte angst. Albert voelde de onmacht en de vernedering in zijn gezicht zitten, voor iedereen duidelijk te zien. Hij vluchtte het donker in. Hij spaarde het eten uit zijn mond om naar de bioscoop te kunnen.”*

Gebeurtenissen

- B**
1. De gebeurtenissen die plaatsvinden worden uitvoerig en duidelijk verteld.
 2. De verschillende scènes zijn sterk beeldend geschreven, waardoor je goed kunt inleven in wat er plaats vindt. Af en toe vormen zich enkele open plekken, maar deze worden gedurende het verhaal stuk voor stuk opgelost. Ook zijn de gebeurtenissen niet onwaarschijnlijk verteld, maar komen ze overeen met de realiteit.
 3. Een belangrijke open plek die mij door mijn hoofd bleek spoken is de vorm van herkenning door Albert in het autistische kind Ljibbe. Op pagina 302 wordt het moment omschreven als hij Ljibbe voor het eerst ziet: *Rukkend aan zijn tuigage en naar adem happend bleef de kleine et wiekende armpjes voor hem staan. Voorhoofd en slapen vertoonden een krans van roodbruine wondkorsten, geaccentueerd door jodiumvlekken. Met grote, donkerbruine ogen en het gitzwarte krulhaar was hij zo mooi, dat de kroon van de roofjes hem bijna als een sieraad stond. Het gevoel van familiariteit was inmiddels nagenoeg een zekerheid geworden: “Ik ken dat jongetje”*
Op bladzijde 477, de laatste bladzijde van het boek, wordt deze open plek pas opgelost: *Nog even, even nog... ja, nu wist hij aan wie Ljibbe hem al die tijd, en nu pas echt, had doen denken. Het jongetje was een ongrijpbaar, vluchtig spiegelbeeld geweest, dat hij nu pas, door de roerloosheid van de dood, als zijn eigen portret herkende.”*

Personages

- C**
1. De hoofdpersoon wordt het beste omschreven. Van hem kom je vrijwel alles te weten. Vooral de gedachten van de hoofdpersoon komen goed naar voren en dit zorgt er meteen voor dat je goed kan inleven in het verhaal.
De vrienden en vriendinnen blijven schetsmatige figuren, al kan ik me toch enigszins een beeld scheppen bij de rest van de personen.
 2. De personages worden eigenlijk het meest beschreven door de ogen van de hoofdpersoon. Toch wekt het, net als in advocaat van de hanen, af en toe de gedachte dat er een andere persoon in het verhaal

Boekverslag De gevarendriehoek (A. F. Th. van der Heijden)

Suzan Hollman

© havovwo.nl (augustus 2002)

- aanwezig is. In het begin van het verhaal is Albert overigens wel de ikverteller, maar de perspectiefwisseling vindt plaats nadat hij op de stafkaart Hulst de driehoek kunstmatig heeft vergroot en met een rood vierkantje zijn vroegere huis heeft aangegeven. Hierna laat hij zijn zesjarig alter ego wakker worden van het geluid van de motorfiets die vanuit 1976 gestileerde vertelhelden twintig jaar overbrugd. Hier verandert Albert in de jonge Albert, over wie vervolgens in de derde persoon enkelvoud wordt verteld. Zo krijg je dus hetzelfde effect als bij de advocaat van de hanen. De hoofdpersoon wordt hierna namelijk steeds met 'hij' of 'Albert' aangesproken.
3. Dat het lijkt alsof er nog een andere persoon vertelt, is bijvoorbeeld te zien in het volgende stuk tekst: *“Thjum en Albert zaten in oude fauteuils tegenover elkaar te werken aan een ronde salontafel, vlak onder de pannen, waar soms luid en dreigend de regen op sloeg. Gezamenlijk losten ze redactiesommen op, en overhoorden elkaar Frans idioom. Idyllischer kon haast niet.”* (pagina 181) Hier wekt het naar mijn mening duidelijk de gedachte dat er nog een derde persoon aanwezig is.

Opbouw

- D**
1. Het verhaal heeft af en toe een verwarrende opbouw, maar naarmate je een aantal zinnen aan het begin van het hoofdstuk hebt gelezen, weet je vrij snel waar het over gaat.
 2. Het verhaal is niet in de chronologische volgorde geschreven. Het boek bestaat voornamelijk uit herinneringen van Albert, maar in deze herinneringen denkt hij vaak ook weer terug aan herinneringen. Dit maakt het verhaal af en toe een beetje gecompliceerd. Het boek is een onderdeel van de tandeloze tijd, maar toch is het zo opgebouwd dat het zich laat lezen als een zelfstandig en afgerond geheel. In het slotgedeelte is het personage Albert bijna weer even oud als de vertellende Albert van het openingshoofdstuk. In het begin van het boek is Albert zesentwintig jaar. Hij wordt herinnert aan de Gevarendriehoek, zijn tijd in Hulst. Waarom dit centraal staat in het boek is dan nog allemaal onduidelijk, maar gedurende het boek zal dit allemaal helder worden gemaakt.
 3. Op bladzijde 32 is Albert op een stafkaart de driehoek aan het tekenen hoe hij deze is gedachten had: *“Dus verschoof ik de spoorbrug (A) achthonderd meter langs het kanaal in westelijke richting, terwijl ik het viaduct van de zuidwaarts wijzende top(C) naar de rand van het dorpscentrum verplaatste. De oostelijke kanaalbrug (B), door de gemeente niet verlegd, kon ook op de kaart blijven liggen. Zo verwijdde ik de galg die alles verstikt had.”* Het hoofdstuk hierna gaat over Albert, nog wonend in de gevarendriehoek. Het boek slaat dus in één keer om van de zesentwintig jarige Albert, naar Albert als kleuter. In deze tijd zal je ook duidelijk worden gemaakt waarom hij de driehoek zag als een galg die alles verstikt had.

Taalgebruik

- E**
1. A.F.Th. van der Heijden heeft een geheel eigen manier van schrijven, maar hij gebruikt geen moeilijk taalgebruik.
 2. Af en toe heb ik wel eens een aantal zinnen over moeten lezen, maar naarmate het boek vordert, raak je gewend aan zijn manier van schrijven en is het een redelijk makkelijk door te komen boek. Af en toe heeft hij vreemde omschrijvingen van een gevoel, maar deze zijn niet moeilijk te begrijpen, ze zijn vaak zelfs leuk om te lezen.
 3. Op bladzijde 454 wordt omschreven hoe Albert plotseling heel hard moet lachen. Het wordt zo omschreven dat je je heel goed kunt voorstellen hoe hij zich op dat moment voelt: *“Hij had het gevoel of een kostbare gelofte, hem in een ver verleden had gedaan, eindelijk was ingelost. Albert begon te lachen, luidkeels, onstuitbaar, eerst nog wat geforceerd, maar naarmate de lach dieper in zijn verkrampde leef greep, alles losscheurend wat spannen was, allengs bevrijder.*
 8. a Het lezen van het boek was geen lastige klus, maar het was daarentegen ook geen boek waar ik, zoals bij veel andere boeken het geval is, erg makkelijk doorheen kwam. Verder is het boek me uiteindelijk goed bevallen, alhoewel ik Advocaat van de hanen toch met net iets meer plezier gelezen heb.

Boekverslag De gevarendriehoek (A. F. Th. van der Heijden)

Suzan Hollman

© havovwo.nl (augustus 2002)

- b Ik heb me goed moeten concentreren bij het lezen van het boek, omdat het verhaal niet chronologisch is geschreven en er hierdoor dus snel verwarring kan ontstaan. Ook komen er af en toe een aantal zinnen in voor die ik twee keer moet lezen wil ik ze goed kunnen begrijpen.
 - c Het boek was niet zozeer moeilijk, maar ik heb er langer over gedaan dan een gemiddeld ander boek, dat wil zeggen dat het boek voor mij niet het aller gemakkelijkst was, al was het wel allemaal goed te begrijpen. In het begin kon ik er niet zo snel doorheen komen, omdat het alles behalve chronologisch in elkaar zit.
- 9.
- a Ik ben tevreden over het uitvoeren van de beschrijving.
 - b Ik heb een volledige titelbeschrijving gegeven en de samenvatting is duidelijk op papier gezet en dus zal dus ook voor iedereen te begrijpen zijn.
- 10.
- a Het uitwerken van de verdiepingsopdracht vond ik geen makkelijke taak. Ik heb lang moeten nadenken over de verschillende antwoorden die ik op de vragen moest geven. Ik heb nog nooit zo lang gedaan over een verslag. Er was weinig informatie te vinden over het boek, wat ik aanvankelijk niet had verwacht.
 - b Toch ben ik uiteindelijk wel tevreden over het uitvoeren van de verdiepingsopdracht.
 - c Ik heb naar mijn mening alle vragen uitgebreid en correct beantwoord. Al had ik wel enige moeite met het omschrijven van de thematische laag, volgens mij is het toch nog allemaal goed op papier gekomen.
- 11.
- a Ik had tijdens het werken aan de opdracht het idee dat ik de benodigde vaardigheden en kennis in voldoende mate bezat. Af en toe heb ik wel eens terug gekeken in het informatieboek, maar dit bleek achteraf toch niet echt nodig te zijn geweest.
 - b Ik heb eigenlijk niet echt iets kunnen ontdekken, wat ik absoluut niet goed beheerste. Ik bezat de theoretische kennis in voldoende mate, maar ik had af en toe enige moeite met het omschrijven ervan.
- 12.
- a Ik ga de volgende keer toch iets eerder beginnen.
 - b Ik heb dezelfde werkwijze gehandhaafd als altijd, dus ik dacht eigenlijk dat ik niet in de problemen zou komen. Dit was dus wel het geval. De volgende keer ga ik dus eerder beginnen zodat ik zeker niet in tijdnood kom en er dus geen problemen ontstaan.